

پوریامحمدیان، معاون عمران
حمل و نقل و ترافیک:

ریل تارضوان

نگاه فراتر از کارکرد صرف حمل و نقل در توسعه مترو است. توجه به زیبایی، نظم و شأن فضاها، ایستگاه‌ها، بخشی از رویکرد مدیریت شهری در تکریم شهروند و زائر است. در کنار این ویژگی‌ها، متروی مشهد به عنوان یکی از سامانه‌های ارزان قطار شهری کشور، نقش مؤثری در تحقق عدالت اجتماعی و دسترسی برابر ایفا می‌کند. سیاست‌گذاری تعرفه‌ای با رویکرد حمایتی، امکان استفاده گسترده اقشار مختلف جامعه از این زیرساخت حیاتی را فراهم کرده و مترو را به انتخاب نخست شهروندان و زائران برای سفرهای درون شهری بدل ساخته است. از منظر راهبردی، توسعه مترو در مشهد پاسخی ضروری به چالش‌های کلان شهری از جمله رشد جمعیت، افزایش سفرهای درون شهری، آلودگی هوا و محدودیت ظرفیت معابر سطحی است. قطار شهری به عنوان ستون فقرات حمل و نقل عمومی، نقشی تعیین‌کننده در کاهش وابستگی به خودروی شخصی، بهینه‌سازی مصرف انرژی و حرکت به سوی شهری پایدار، انسان محور و زیست پذیر دارد. بی تردید، آینده مشهد الرضا^ع در گرو تقویت زیرساخت‌هایی است که هم زمان پاسخگوی نیازهای شهروندان و شأن زائران باشد. مترو، در این مسیر، نه فقط یک پروژه عمرانی، بلکه نماد نگاه آینده‌نگر، مسئولانه و خدمت محور مدیریت شهری به مقوله زیارت و زندگی شهری است.

کلان شهر مشهد الرضا^ع، به عنوان پایتخت معنوی ایران و یکی از مقاصد مهم زیارتی جهان اسلام، سالانه میزبان میلیون‌ها زائر از داخل و خارج کشور است. چنین جایگاهی، ضرورت برخورداری از زیرساخت‌های حمل و نقل عمومی کارآمد، ایمن و در تراز این شهر بین‌المللی را دوجندان می‌سازد. در این میان، قطار شهری مشهد نه تنها یک سامانه جابه‌جایی درون شهری، بلکه بخشی جدایی‌ناپذیر از منظومه «زیارت آسان، ایمن و ارزان» محسوب می‌شود. متروی مشهد با اتصال مستقیم به حرم مطهر حضرت علی بن موسی الرضا^ع، نقشی بی‌بدیل در تسهیل دسترسی زائران ایفا می‌کند. این اتصال، نمادی روشن از هم‌نشینی هوشمندانه زیرساخت‌های مدرن شهری با هویت معنوی شهر است؛ پیوندی که موجب کاهش تردد خودروهای شخصی در محدوده‌های پیرامونی حرم، افزایش ایمنی، کاهش آلودگی هوا و ارتقای کیفیت تجربه زیارت شده است. زائر امروز می‌تواند با آرامش، نظم و کمترین هزینه، از نقاط مختلف شهر و حتی مبادی ورودی، خود را به قلب معنوی مشهد برساند. از منظر فنی و کالبدی، شبکه قطار شهری مشهد از جمله نمونه‌های شاخص کشور به شمار می‌رود. خط یک متروی مشهد، با برخورداری از طراحی معماری مطلوب، کیفیت بصری کم‌نظیر و هماهنگی با بافت شهری، در زمره زیباترین خطوط ریلی شهری ایران قرار دارد و نشان دهنده

مجتبی زمانیان و حیدری، رئیس
هیئت مدیره شرکت بهره‌برداری
قطار شهری مشهد:

مترو؛ قراردادی نانوشته با آینده شهر

با تأکید بر نقش مترو در بهبود کیفیت زندگی شهری، تصریح کرد: مترو توانسته است در این سال‌ها سهم درخور توجهی در کاهش ترافیک، صرفه‌جویی در زمان سفر و کاهش آلودگی هوا ایفا کند و به یکی از ارکان اصلی جابه‌جایی شهروندان و زائران تبدیل شود.

زمانیان و حیدری در ادامه ابراز امیدواری کرد که با تداوم توسعه خطوط و تکمیل شبکه ریلی شهری، در آینده‌ای نه چندان دور شاهد بهره‌برداری کامل از همه خطوط مترو باشیم و افزود: باید مترو را نه فقط به عنوان یک وسیله حمل و نقل، بلکه به عنوان قراردادی نانوشته میان خود و آینده شهر بدانیم؛ قراردادی برای شهری پاک‌تر، منظم‌تر و انسانی‌تر. وی در پایان، ضمن قدردانی از تلاش‌های کارکنان و متخصصان این مجموعه، بر ضرورت حفظ و تقویت فرهنگ استفاده از حمل و نقل عمومی به عنوان سرمایه‌ای اجتماعی برای نسل‌های آینده تأکید کرد.

به مناسبت سالروز آغاز بهره‌برداری متروی مشهد، رئیس هیئت مدیره کنونی و مدیرعامل سابق شرکت بهره‌برداری قطار شهری مشهد (۱۴۰۱ تا ۱۴۰۲)، باگرامیداشت دوم اسفند، سالروز آغاز بهره‌برداری مترو، این روز را نقطه عطفی در شکل‌گیری فرهنگ نوین حمل و نقل شهری در مشهد توصیف کرد.

مجتبی زمانیان و حیدری با اشاره به دوم اسفند ۱۳۸۹، زمان آغاز رسمی بهره‌برداری از متروی مشهد، اظهار کرد: آن روز، فقط افتتاح یک پروژه عمرانی را جشن نگرفتیم، بلکه شاهد تولد یک فرهنگ شهری بودیم؛ فرهنگی که به ما می‌آموزد هوای شهر را مهربان‌تر و زمان را ارزشمندتر کنیم. وی افزود: مترو از همان ابتدا فقط یک سامانه حمل و نقل نبود، بلکه نمادی از مسئولیت‌پذیری جمعی در قبال آینده شهر بود. ریل‌هایی که امروز زیر پای قطارها دیده می‌شود، در حقیقت امتداد فکر، دقت و وجدان مهندسان و نیز حاصل تلاش و کوشش کارگران و کارمندان است که با تعهد، این زیرساخت حیاتی را به ثمر رساندند. رئیس هیئت مدیره شرکت بهره‌برداری قطار شهری مشهد،

تولیدکنندگان داخلی و مراکز علمی فراهم شده است. توسعه شبکه مترو نیز با بهره‌برداری از پروژه‌های جدید ادامه یافته است. ایستگاه فکوری در خط دو به بهره‌برداری رسید و فاز اول خط سه شامل سه ایستگاه میدان شهدا، باب‌الجواد^ع و پایانه افتتاح شد. افزون بر این، سکوی دوم این فاز وارد مدار بهره‌برداری شد که تأثیر مستقیمی در افزایش ظرفیت خدمات‌رسانی و بهبود سطح سرویس دهی دارد. در بخش ساختار سازمانی، بازنگری متناسب با آغاز بهره‌برداری از خط سه انجام شد. اصلاح قرارداد‌های نگهداری و تعمیرات (نت) و قرارداد‌های حجمی به صرفه‌جویی درخور توجهی منجر شد؛ به طوری که ۴۵ میلیارد تومان در قرارداد نت ناوگان، ۱۲ میلیارد تومان در قرارداد راهبری قطار، ۷ میلیارد تومان در قرارداد نت خطوط ریلی و ابنیه مسیرو ۱۹ میلیارد تومان در قرارداد نت ابنیه ایستگاه‌ها و ساختمان‌ها صرفه‌جویی حاصل شد. توجه به سرمایه انسانی به عنوان یکی از ارکان توسعه پایدار مترو، بخش دیگری از اقدامات امسال را تشکیل می‌دهد. عقد قرارداد‌های سه و پنج ساله با کارکنان، ارتقای ۲۰۶ نفر به سطح کارشناسی و توسعه زیرساخت‌های رفاهی و ورزشی، از جمله راه‌اندازی سالن ورزشی سرپوشیده در دیپوی شرق و احداث مجموعه زمین‌های ورزشی در دیپوی غرب خط یک، در راستای افزایش انگیزه و رضایتمندی کارکنان اجرا شده است. در مجموع، متروی مشهد در پانزدهمین سال بهره‌برداری خود با رویکردی مبتنی بر ایمنی، بهره‌وری، توسعه ناوگان و تقویت منابع مالی، مسیر رشد و تعالی را با جدیت دنبال می‌کند و در تلاش است نقش مؤثرتری در ارتقای کیفیت زندگی شهروندان ایفا کند.

در سال جاری، تمرکز اصلی حوزه فنی شرکت بهره‌برداری قطار شهری مشهد بر ارتقای ایمنی و افزایش پایداری ناوگان قرار داشته است. در همین راستا، اورهال بوژی‌های ناوگان خط دو با اعتباری بیش از ۲۸۰ میلیارد تومان انجام شد؛ اقدامی که نقش مؤثری در افزایش ضریب اطمینان، کاهش استهلاک تجهیزات و بهبود عملکرد ناوگان ایفا می‌کند. همچنین تأمین هندریل پله‌برقی‌های خطوط یک و دو برای یک دوره دو ساله اجرایی شد تا سطح ایمنی ایستگاه‌ها و رفاه مسافران ارتقا یابد. توسعه ناوگان ریلی به عنوان یکی از اولویت‌های راهبردی شرکت، با جدیت دنبال شده است. در این زمینه، قرارداد خرید شصت دستگاه واگن برای خط یک به ارزش ۹۰۳ همت منعقد شد که گامی اساسی در افزایش ظرفیت جابه‌جایی مسافر به شمار می‌رود. علاوه بر این، تفاهم‌نامه خرید تجهیزات و لوازم یدکی با قرارگاه خاتم به ارزش ۵ همت به امضا رسید و قرارداد خرید تجهیزات با شرکت پترو عمران به ارزش ۵۵۰ میلیارد تومان نهایی شد. پیگیری عقد قرارداد خرید ریل یوپی‌اس و دیگر تجهیزات ضروری با بانک شهر به ارزش ۵۰۰ میلیارد تومان نیز در دستور کار قرار دارد.

در حوزه درآمدی، اقدامات مؤثری برای تقویت منابع مالی پایدار انجام شده است. بهره‌برداری از غرفه‌های تجاری ایستگاه‌های مفتوح و اندشت موجب افزایش درآمدهای شرکت شده و هم‌زمان، مطالبات سنواتی از سازمان میادین به مبلغ ۹۰۳ میلیارد تومان و از سازمان همیاری‌ها به مبلغ ۵ میلیارد تومان وصول شده است. همچنین با افتتاح نمایشگاه ساخت داخل و دفتر ارتباط صنعت با دانشگاه در ایستگاه اندشت، زمینه تعامل مؤثرتر با

داوود همتیان، مدیرعامل شرکت
بهره‌برداری قطار شهری مشهد:

ارتقای ایمنی و افزایش پایداری ناوگان

